

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
JACQUELINE PADOVANI**

Seduta tal-5 ta' Ottubru, 2010

Numru 628/1999

**PULIZIJA
SUPERINTENDENT CARMELO BARTOLO
VS
JOSEPH CAMILLERI**

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba konta Joseph Camilleri ta' 44 sena, iben Anthony u Carmela nee' Mangion, imwieleq Hamrun nhar it-23 ta' Lulju 1955 u li joqghod 8, Flat 8, Triq Dragonara, San Giljan u li għandu l-karta tal-identita numru 533455 (M).

Billi huwa akkuzat talli nhar it-3 ta' Awwissu 1995 u matul ix-xhur ta' qabel, f'dawn il-gzejjer b'diversi atti magħmulin, ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess dispozizzjonijiet tal-ligi u li gew magħmula b'rizzoluzzjoni wahda:

Kopja Informali ta' Sentenza

- a) b'mezzi kontra l-ligi, jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifikasi foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor iehor, ingann, jew billi wrejt haga b'ohra sabiex iggieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprisci foloz, jew ta' hila, seta' fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika ghamel qliegh ta' aktar minn hames mitt lira Maltija għad-detriment tad-dirigenti tal-kumpanija "JB Carpets Limited."
- b) Kif ukoll f'dawn il-Gzejjer fl-istess perjodu ta' zmien u cirkostanzi, bi hsara tad-dirigenti tal-kumpanija "JB Carpets Limited" għamel qliegh ta' aktar minn hames mitt lira Maltija b'qerq.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-dokumenti esebiti u l-atti kollha tal-kaz;

Rat l-Artikoli elenkti mill-Avukat Generali that liema artikoli din il-Qorti tista' ssib il-htija;

Rat il-Verbal (a fol.320) datat 9 ta' Dicembru 2008, fejn l-imputat me kellux oggezzjoni li jigi ggudikat minn din il-Qorti;

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Din il-kawza nstemghet quddiem il-Qorti tal-Magistrati kif diversament preseduta fuq medda ta' snin. L-imputat gie mixli bi truffa u bi frodi innominat għad-detriment tas-socjeta' JB Carpets.

Raymond Xuereb a fol 17, financial controller tas-socjeta JB Carpets Ltd. ikkonferma illi fl-1995 impjegati tas-socjeta JB Carpets kienu wettqu xogħol ta' tqiegħed ta' twapet lis-socjeta Cool Operators Ltd. u fl-erbgha u ghoxrin (24) ta' Gunju rcevew cheque ta' Lm1,190 mahrug minn Grima Communications Co. Ltd. Dan ic-cheque gie pprezentat tlett (3) darbiet il-bank u ma giex onorat.

Raymond Xuereb xehed illi fl-1996 intbaghtet kwerela lill-pulizija rigward dawn il-flus u fis-sebgha (7) ta' Mejju 1999 l-imputat kien baghatlu Lm180 ammont **u xi ftit granet qabel id-29 ta' Settembru 1999 hallas dak kollu dovut.**

Xuereb xehed li ghar-rigward hlasijiet, il-prattika ta' JB Carpets kienet li ghal certu biegh u tqeghid ta' twapet, il-hlas kien isir immedjatament; izda ghal certu klijenti, kienu jaccettaw pagament **wara** li jsir it-tqieghid ta' l-istess twapet. (ara fol 21) In fatti f'dan il-kaz sar pagament ta' Lm500 mal-konsenza kif jidher fuq l-invoices ezebiti a fol 12 u 13.

Xuereb xehed li huwa ma kienx nnegozja personalment ma' l-imputat f'dan il-kaz u kien ser jagħmel indagni sabiex jara min kien hekk innegozja.

Is-Supretendent Carmelo Bartolo (a fol 24) xehed illi rcieva kwerela ffirmata minn J. Sant, Managing Director ta' JB Carpets kontra l-imputat stante li zewg cheques prezentati ghall-hlas ta' twapet mixtriha mill-imputat gew referred to drawer. Dawn ic-cheques, datati 3 ta' Awwissu 1995 u 20 ta' Gunju 1995 gew ezibiti ta' fol 8 u kienu gew pprezentati darbtejn lill-Bank u ma gewx onorati.

Is-Supretendent Carmelo Bartolo xehed li kien kellem lil Raymond Xuereb ta' JB Carpets li qallu li t-twapet gew ordnati mill-imputat u ntizi ghal *radio station Live FM* minhabba l-andament li c-cheques principali kienu f'isem Grima Communications Ltd.

Is-Supretendent Carmelo Bartolo kellem ukoll lil Joe Grima li qallu li l-imputat kien "**ha over**" l-istazzjon tarradju, li kien hemm disgwit bejniethom, li Joe Grima kien lahaq iffirma xi cheques vojta u ghaddiehom lil Camilleri, pero:

"kien talab lill-bank Manager Mid Med Bank li qabel jigu onorati dawn ic-cheques, talab biex jigu riferuti lilu (lil Grima) sabiex jara jekk jawtorizzax ir-rilaxx tal-flus mill-kont tieghu."

Kopja Informali ta' Sentenza

Is-Supretendent Bartolo kkonferma li Joe Grima kien urih ittra li baghat lil Mr. Pirotta, Mid Med Bank f'dan is-sens.

Is-Supretendent Carmelo Bartolo a fol 26 xehed illi kien kellem lill-imputat li qallu li kien hareg ic-cheques “post-dated”, li qatt ma ried jinganna lil had izda “ma tani ebda spjegazzjoni” u qal li kien ser jagħmel tajjeb għalihom. Bartolo kkonferma li l-pendenzi kienu kollha thallsu.

In kontro ezami is-Supretendent Carmelo Bartolo xehed li r-radio station Live FM kienet għadha f'idejn Joe Grima sa kemm kienet falliet.

Is-Supretendent Bartolo xehed illi l-imputat kien talab lill-Ufficial investigattiv jakkorda zmien sabiex jivverifika jekk it-twapel kellhomx jithallsu minnu jew minn Joe Grima, kien mar jagħmel dawn il-verifikasi akkumpanjat mill-pulizija u wara li għamel il-verifikasi, accetta li kelli jħallashom hu (fol 27 u 28).

Is-Supretendent Bartolo ezebixxa Dok. BC 1 u BC 2.

PC 718 Francis Caruana a fol 53 kkonferma Dok. CB 3 li hija stqarrija ta' l-imputat.

Raymond Xuereb a fol 54 ikkonferma li wara li għamel l-indagni necessarji, sab li l-impjegat Manuel Camilleri kien innegozja mal-imputat, li kien ingħata quotation u kkonferma li *l-invoice* u d-delivery saret fl-istess gurnata izda ***l-invoice waslet għand il-klient il-gurnata ta' wara d-delivery*** (ara fol 55).

Gew ezebiti l-istima a fol 50 u 50 u Dok. R1 a fol 49 debit advice tal-Bank of Valletta.

Joseph Sant a fol 235 Direttur tas-socjeta tal-'Lira' u ta' 'JB Stores', ikkonferma li kien nneħożja mal-imputat diversi drabi qabel il-kaz in ezami u qatt ma kelli problema. Xehed (a fol 239) li l-imputat kien jixtri xogħol fuq *l-invoice*, jħallas permezz ta' “post-dated cheques”. Kien biss f'dan il-kaz illi c-cheques ma gewx onorati.

Sant ikkonferma illi **I-ammont huwa mhallas** u a fol 240 ikkonferma Dok. CB 2, il-kwerela.

Sant ikkonferma li I-impjegati tieghu kienu ppruvaw jigbru dawn il-flus pero' ma rnexxilhomx u ghaldaqstant kien ffirma I-kwerela.

Joseph Grima a fol 265 et sequitur xehed illi huwa kien imexxi Live FM fl-elf, disgha mijas u hamsa u disghin (1995) u kien ghadda t-tmexxija ta' I-istazzjon lill-imputat. Joseph Grima kkonferma li Grima Communications Company Ltd. kienet il-kumpanija tieghu li kellha I-licenzja tal-Live FM.

Grima xehed illi kien ffirma xi tnax (12) –il cheque vojta sabiex I-imputat ihallas il-pagi tal-impjegati u kiteb lill-bank tieghu sabiex jirreferu c-cheques lilu qabel ma jawtorizzaw il-hlas. Grima xehed li ma kellu ebda komunikazzjoni mill-bank tieghu rigward dawn ic-cheques.

Grima xehed li I-imputat kien naqas li jaqleb il-garanzija bankarja f'ismu u sussegwentement talbu biex jiehu lura I-istazzjon wara li allegatament hallas diversi nies bil-flus tal-kumpanija meta dawn ma kellhomx x'jaqsmu mal-kumpanija.

Ikkonferma li c-cheque 2424 a fol 8 kien wiehed mic-cheques li huwa kien iffirma vojt u qal li qatt ma ordna twapet mis-socjeta kwerelanti.

Joseph Sant (a fol.238) riprodott ikkonferma x-xhieda precedenti. Ma setghax jikkonferma I-ammont illi kien indikat fil-‘post-dated’ cheque li kien ircieva mingħand I-imputat, pero' ikkonferma illi I-pendenzi kollha kienu thall-su. Gie muri Dok.CB2 u kkonferma I-kwerela. Gie muri z-zewg cheques a fol.2 tal-process u li dawn kienu c-cheques li kien irrefera għalihom fix-xhieda tieghu. **Ix-xhud ikkonferma illi I-imputat kien klijent antik tagħhom u li kien jonfoq eluf ta' Liri il-ghaliex kien jixtri whole sale mingħandhom u li dejjem kien ihallas, permezz ta' zewg jew tlett cheques, li jissarfu bil-mod**

'il mod. Joseph Sant jghid, "Jixtri minghandna, ihallasna, m'ghandniex problema. L-uniku problema li kellna, bieghenilu hafna xoghol, ahna kemm-il darba, kwantitajiet, f'dan il-kaz kien hawn – dawn it-tapiti biss." (ara fol.246).

Joseph Grima rega' kkonferma li Grima Communications Company Limited kienet tieghu u li din il-kumpanija:

"kienet hadet il-licenzja biex twaqqaf stazzjon nazzjonali ta' radio li kien jismu Live FM." (ara fol.265)

Ikkonferma illi t-tmexxija ta' l-istazzjoni kienet ghaddiet f'idejn l-imputat. Ikkonferma li kien sar l-arrangament, bejnu u bejn l-imputat u x-xhud Grima kien iffirma tnax-il *cheque* in bjank sabiex jithallsu l-pagi ta' l-impjegati. Ikkonferma illi kien kiteb lil Mid Med Bank biex ma jawtorizzawx pagament fuq dawn ic-*cheques* qabel ma jivverifika hu (Joseph Grima). Xehed illi kellu problema ma' l-imputat ghaliex dan naqas li jitrasferixxi l-garanziji bankarji fuq ismu u fil-fatt infethu proceduri quddiem il-Qorti kif diversament preseduta. Grima xehed (a fol.266A) li l-imputat:

"zvojta kull ma kellha l-kumpanija, zvojtaha kompletament, hallas kwantita' kbira ta' affarijiet tieghu li ma kellhom x'jaqsmu xejn."

Grima kkonferma li fid-data illi huwa ffirma c-*cheques*, fil-kont bankarju kien hemm flus bizzej jed biex jithallsu l-pagi ta' l-impjegati. Grima xehed li bl-ebda mod ma ordna t-twapel minghand JB Carpets ghar-radio station. Grima stqarr illi huwa ma hallasx ghal dawn it-twapel.

Superintendent Carmelo Bartolo (a fol.270) ezebit Memorandum and Articles of Association tal-kumpanija JB Carpets Dok.CBX.

Audrey Ghigo kkonfermat b'mod generali illi l-Bank tagħha ma jzommx *cheques* aktar minn sitt snin u li *cheque* jigi referred to drawal biss meta jkun hemm sekwestru jew ikun hemm insufficient funds.

Raymond Xuereb (a fol.327) ikkonferma x-xhieda precedenti tieghu. Ikkonferma li ghamel il-verifikasi tieghu u jirrizulta li l-imputat kien inghata stima ghar-rigward ta' twapet li xtaq jixtri, hareg *invoice* u hallas permezz tac-cheque li ma giex onorat.

Joseph Grima, in kontro ezami (a fol.331) ikkonferma c-cheque mahrug minn Grima Communications Company Limited f'ammont ta' elf, mijà u disghin Liri Maltin (Lm 1,190). Ikkonferma wkoll illi kienew gew iffirmati zewg skritturi rigwardanti l-istazzjon imsemmi. In kontro ezami, ix-xhud Grima xehed li t-trasferiment tal-licenzja tar-radio ma kienx jiddependi minnu izda mill-Broadcasting Authority. It-trasferiment tal-licenzja qatt ma sehh. Joseph Grima sostna illi huwa baqa firmatarju tal-kont bankarju in kwistjoni u kkonferma illi minn Frar sa Gunju 1995 huwa ma ghamilx depoziti fl-akkont bankarju tar-radio station u dawn saru biss mill-imputat. Joseph Grima ma ezebiex l-ittra li huwa baghat lil bank tieghu sabiex itihom struzzjonijiet fuq it-tanax-il *cheque* in bjank u xehed li ma nformax lill-imputat fuq dana kollu.

Joseph Sant, in kontro ezami (a fol.342) rega kkonferma illi l-imputat kien klijent antik tagħhom u li kien klijent tajjeb, fis-sens li kien jixtri bi kwantita' u rega' kkonferma li kien kostrett jibghat il-kwerela lil Pulizija minhabba li kien gie nfurmat mill-impiegati tieghu illi c-cheques ma gewx onorati. A fol.346, Sant ikkonferma illi normalment, wara li jsir il-hlas, il-kumpanija tiffitja t-twapet. Pero', f'dan il-kaz, ma setghax jiftakar ezattament jekk din il-procedura gietx segwita. Anzi, haseb illi l-hlas sar ma tqegħid tat-twapet. A fol.347, Sant ikkonferma li l-invoice kienet fis-somma ta' elf mijà u disghin Lira Maltin (Lm1,190) u li sar hames mitt Lira Maltin (Lm500) depozitu. **Sant ikkonferma li dawn il-flus kienu ilhom li thallsu u li huwa kien lest li jahfer lill-imputat.**

L-imputat, Joseph Camilleri (a fol.353) ikkonferma li kien sar ftehim biex jigi trasferit Live FM minn Grima Communication Company Limited għal prezzi ta' mitejn elf Lira Maltin (Lm200,000) u l-licenzja kellha tigi trasferita

f'ismu. Gara li Joseph Grima kien irciva notizja ta' zgumbrament mill-ufficini tal-Live FM fil-Furjana u l-imputat kien gie kostrett isib fond alternativ tas-Sliema. Illi ghaldaqstant l-imputat kien cempel lil JB Carpets biex jarmalu l-officini l-godda. L-imputat xehed li meta gew biex joperaw, Joseph Grima ma kienx infurmah li l-licenzja kienet tohrog fuq isem persuna u li l-Broadcasting Authority kellha l-awtorita' biex tiddeciedi għandiekk tigi trasferita tali licenzja. Il-Broadcasting Authority irrifjutaw dan it-trasferiment u ghaldaqstant anke l-konti bankarji ma setghux jinqalbu f'ismu ghax kien marbutin mal-licenzja. Ic-cheque illi ma giex onorat mill-Bank kellu lil Joseph Grima bhala l-firmatarju, izda l-imputat biss kien jiddepozita f'dan l-akkont, liema kont kien jintuza biss ghall-ispejjeż ta' l-istazzjon tar-radju. Fosthom kien hemm *top priority* il-hamest elef Lira Maltin (Lm5,000) pagament lil Joseph Grima ta' kull xahar. **A fol. 355, l-imputat xehed illi c-cheque in kwistjoni ma giex onorat mill-Bank il-ghaliex Joseph Grima kien waqqaf dan l-akkont u dana wara illi Joseph Camilleri kien mela 'post-dated' cheques gia' ffirmati minn Joseph Grima.** A fol. 357, l-imputat iddikjara illi Joseph Grima **qatt ma nfurmah illi kien ser jagħlaq l-akkont bankarju u din l-informazzjoni hadha biss mingħand l-ufficjali tal-bank in segwitu tad-dizonorar tac-cheques.** Fil-fatt l-imputat ezebixxa file Dok.PC1 (a fol. 364 et seq.) illi juri l-kwantita' ta' negozju illi huwa għamel mal-'JB Stores' u mal-'World Bargains' tul is-snini. It-telf illi huwa garrab minn Joseph Grima laħhaq għal mijja u ghoxrin elf Lira Maltin (Lm120,000). L-imputat xehed illi huwa għamel ftehim ma' Joseph Grima, fejn hu rritorna lura r-radio station f'idejh u Joseph Grima kellu jwaqqa l-kambjali u jirritornahomlu:

"Mhux talli ma gabhomlix lura. Talli ipprezentahom il-Qorti...u għamel il-kawza wkoll." (ara fol. 361)

Għaldaqstant l-imputat kien kostrett jiftah proceduri biex jiddefendi d-drittijiet tieghu.

Ikkonsidrat:

Illi mix-xhieda fuq prodotta jirrizulta b'mod ampu illi l-prosekuzzjoni naqset illi tiprova kemm l-akkuza ta' truffa u

kif ukoll ta' frodi nnominat fil-konfront ta' l-imputat. Dana qieghed jinghad mhux il-ghaliex il-Prosekuzzjoni naqset li tipproduci xi prova essenziali izda il-ghaliex il-Qorti jidhrilha illi dawn il-provi qatt ma ezistu u r-retroxena tal-komplikazzjonijiet fin-negoju bejn l-imputat u Joseph Grima aljenaw lill-Prosekuzzjoni. Il-provi f'din il-kawza stabbilew li Joseph Camilleri ma onorax l-obbligi tieghu mas-socjeta 'JB Stores' (cheques mhux onorati) il-ghaliex il-kont bankarju tal-Live FM **kien f'idejn Joseph Grima** u dan iddecieda arbitrarjament li jwaqqaf cheques illi kien gia' ffirma *in blank* minghajr ma informa lil Joseph Camilleri. **Kien biss wara li ma giex onorat dan ic-cheque, illi l-Ufficjali tal-bank infurmaw lill-imputat.**

L-imputat huwa mixli bi truffa ai termini ta' l-Artikolu 308 tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta li jiprovd़i:

"Whosoever, by means of any unlawful practice, or by the use of any fictitious name, or the assumption of any false designation, or by means of any other deceit, device or pretence calculated to lead to the belief in the existence of any fictitious enterprise or of any imaginary power, influence or credit, or to create the expectation or apprehension of any chimerical event, shall make any gain to the prejudice of another person, shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term from seven months to two years."

Dan it-tip ta' frodi jipresupponi qerq ta' almenu certu livell ta' soffistikazzjoni u gidba semplici ma tibbastax.

In fatti, fis-sentenza Pulizija vs. **Emanuel Ellul, Appell Krim. deciza fis-20 ta' Gunju 1997** gie ritenut is-segwenti:

"Fil-ligi tagħna, element essenziali ghall-kostituzzjoni tar-reat ta' truffa hija l-mise en scene, cioe dawk l-“artifizi” jew “raggiri” idonei li jinducu, u li effettivamenti ikunu inducew, lill-vittma fi zball – l-

ingann – u li b'konsegwenza ta' dak l-izball il-vittma tagħmel jew tonqos milli tagħmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-korrispondenti qligh ghall-agent.

Il-ligi tagħna ma tirrikjedix li l-messa in xena, cioe li dawn l-artifizji jew raggiri, ikunu xi haga kkumplikata jew arkitetta b'hafna pjanijiet; in fatti l-ligi stess tindika l-forom li dawn l-artifizji jew raggiri jistgħu jieħdu...

Element essenzjali iehor tar-reat tat-truffa huwa t-telf patrimonjali li ggarrab il-vittma bil-konseġwenti qligh ghall-agent, liema telf u qligh ikunu r-rizultat ta' xi haga li tagħmel jew tonqos milli tagħmel il-vittma ghax tkun giet ingannata. In fatti t-truffa komunement tigi mqabbla mas-serq u ma' l-approprijazzjoni indebita, bid-differenza bejn it-tliet reati konsistenti fil-mod ta' kif isir it-telf u l-korrispondenti qligh."

Illi fil-kaz in ezami, jirrizulta b'mod ampu bejn l-imputat u l-kwerelant bhala Direttur ta' 'JB Stores' kien hemm relazzjoni kummerciali illi tmur lura ghall-ammont ta' snin konsiderevoli u fejn in-negożju kien wieħed sostanzjali. Dan gie affermat kemm mill-kwerelant innihsu, Sant, li ddepona b'mod repetut, kif ukoll mill-imputat, Camilleri, bl-ezebizzjoni ta' ammont konsiderevoli ta' *invoices* (ara *file* Dok.PC1 li jinstab a fol.363 sa fol.404) liema *file* huwa prova ta' l-entita' u ta' regolarita' ta' dan in-negożju. Id-Direttur Sant ikkonferma ripetutament illi l-imputat kien jingħata a *preferential status* fis-sens li bhal certu negożjanti ohra, kien ingħata kreditu billi ingħatalu l-possibilita' li jħallas wara li jircievi l-konsejna ta' l-oggetti mixtri ja u dana permezz ta' 'post-dated' cheques. Fil-kaz in ezami, l-imputat, kif ukoll il-kwerelant, adoperaw l-istess metodu ta' hlas fin-negożju kif kienu ilhom jagħmlu fi snin, kemm precedenti, kif ukoll sussegwenti ghall-incident in kwistjoni.

"Fi truffa, element essenzjali ta' dan ir-reat, huwa t-telf patrimonjali li jgħarrab il-vittma, bil-konseġwenti qlegh ghall-agent, **liema telf u qliegħ ikun rizultat ta' xi haga**

illi tagħmel jew tonqos milli tagħmel il-vittma ghax tkun giet ingannata.” (ara Pulizija vs. Emmanuel Ellul Appell Krim. deciza fl-20 ta' Gunju 1997)

Illi fil-kaz in ezami (apparti l-fatt illi kif diga' intqal aktar kmieni, l-imputat ma kienx jahti xejn għal mod ta' kif ic-cheques in kwistjoni ma gewx onorati mill-Bank) il-hlas, permezz ta' **cheque ma kienx ‘the inducement’ sabiex isir in-negozju in kwistjoni** il-ghaliex, kif intqal, bejn l-imputat u l-kwerelant kien hemm fiducja bejn negozjanti li ssarfet fl-ghoti taz-zmien għal hlas, cioe l-ghoti ta' *credit*.

Illi, di piu', l-ammont pendenti bejn il-kontendenti gie mhallas xi ffit zmien wara illi giet ipprezentata c-citazzjoni (datata 29 ta' Settembru 1999) u l-kwerelant hafer lill-imputat u għadu, sal-gurnata tal-lum, jinnegozja mieghu b'mod regolari.

Il-Qorti rat illi l-imputat ukoll kien akkuzat bl-akkuza ta' frodi nnominat ai termini ta' l-Artikolu 309 tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta li jiprovd:

“Whosoever shall make, to the prejudice of any other person, any other fraudulent gain not specified in the preceding articles of this sub-title, shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term from one to six months or to a fine (multa).”

Il-Qorti tagħraf illi l-Prosekuzzjoni naqset, b'mod kategoriku, li tiprova xi forma ta' qerq da parti ta' l-imputat fil-konfront tal-kwerelant fir-rigward tan-negozju tat-twapel ordnati mill-imputat. Għal kuntrarju, din il-Qorti temmen li, fir-realta', ebda agir defrodenti ma gie implimentat mill-imputat u l-Prosekuzzjoni giet megluba mill-

Kopja Informali ta' Sentenza

komplikazzjonijiet kummercjali fin-negozju bejn l-imputat u terzi.

Illi ghal dawn il-motivi, I-Qorti ssib lill-imputat Joseph Camilleri mhux hati skond l-akkuza u tilliberah.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----